

Teologisen instituutin pitkäaikainen pääsihteeri **Eero Junkkaala** väitteli joulukuun alussa Vanhan testamentin alalta tohtoriksi Turussa. STI:n töissä Eero tunnettiin innokkaana arkeologian harrastajana. Instituutin kaivausmatkat Israelissa olivat opiskelijoidenkin keskuudessa suurssa maineessa.

Turun Åbo Akademiassa tarkastettu väitöskirja liittyy Joosuan kirjaan ja Egyptin historiaan. Tutkimuksessa pohditaan, miten arkeologian ja historiantutkimuksen välinein voidaan arvioida Israelin tuloa luvattuun maahan runsaat 3000 vuotta sitten.

Työssään Eero vertailee Joosuan kirjan tietoja kahteen Egyptin faraoiden tekemään Kanaaninmaan valloitukseen: *Three Conquests of Canaan. A Comparative Study of Two Egyptian Military Campaigns and Joshua 10–12 in the Light of Recent Archaeological Evidence*. Vastaväittäjänä tilaisuudessa oli israelilainen arkeologi, tohtori Raz Kletter.

Kyseessä on aivan uusi näkökulma aiheen tutkimiseen. Tarkastelemalla eri aikakausina tehtyjä dokumentteja tietyn alueen valloituksesta voidaan sanoa jotain myös siitä, miten tekstit vastaavat arkeologisia kerrostumia. Eero on käsitellyt kaikista lähteissä mainituista kaupungeista olemassa olevat arkeologiset raportit ja niiden sisältämät tiedot eri aikojen kerrostumista. Näin hän on kyennyt tekemään päätelmiä kaupunkien asuttamisesta ja niissä asuvien ihmisten edustaman kulttuurin muutoksista.

Tutkimus osoittaa ensinnäkin sen, että Raamatussa mainitut Kanaaninmaan kaupungit ovat todella olleet olemassa ja asuttuja Joosuan aikakaudella. Lisäksi tuloksena on, että Raamatun mainitsemilla paikkakunnilla tapahtui olennai-

nen kulttuurin muutos Joosuan aikana. Valloittamattomien kaupunkien kohdalla puolestaan tällainen muutos puuttuu, mikä on myös erityisen kiinnostavaa.

Arkeologia ei yksin pysty kuitenkaan kertomaan, kuka kaupunkeja asutti. Se ei selitä, miksi kulttuurit muuttuivat. Tämän selvittämiseen tarvitaan Raamatun, jonka perimätiedossa kertomukset maahan tulosta ovat säilyneet. Raamatun lukijoita kiinnostaa varmasti se, että Joosuan kirjan tiedot vastaavat yllättävänkin hyvin arkeologian esille nostamia yksityiskohtia.

Onnittelemme lämpimästi Eero Junkkaalaa väitöskirjasta, jonka laatiminen on vaatinut niin arkeologian opiskelua kädet savessa kuin vuosikausien sitkeätä ahertamista kaivausraporttien parissa. Nyt pitkä työ on palkittu tohtorin tutkinnolla. Kirja tarjoaa kansainväliselle tutkimusyhteisölle puheenvuoron, jota tullaan varmasti kommentoimaan runsaasti tulevien vuosien aikana.

Timo Eskola

